

KE ZPRÁVĚ O VYŠETŘOVÁNÍ VODY ZE STUDNÍ

CONCERNING THE REPORT ON INVESTIGATIONS OF WATER FROM WELLS

FRANTIŠEK KOŽÍŠEK

V Hygieně 4/2009 byla na str. 145 uveřejněna redakční zpráva NIH *k vyšetřování vody ze studní v USA*, kde se v závěru praví, že „pro české hygieniky není uvedené upozornění nijak objevné“. Já si však naopak myslím, že jestli zprávu četl nějaký komunální hygienik a redakční zprávě důvěřoval, považoval ji za mimořádně závažné sdělení. Zpráva totiž říká, že Národní zdravotní ústav USA ve svém doporučení uvádí, že voda pro kojence by neměla obsahovat více nitrátů (čili dusičnanů) než 1 mg/l. A to je ve značném rozporu s tím, co tvrdí WHO (i já osobně a s odvoláním na mou autoritu i jiní kolegové v hygienické službě), že pitná voda splňující limit pro dusičnany (50 mg/l) je bezpečná i pro kojence. Že by se v USA objevily výsledky nějakého nového výzkumu nebo že by američtí hygienici náhle dospěli k jinému hodnocení rizik dusičnanů? Nikoliv, pravda je mnohem prozaičtější: při přebírání zprávy došlo k dvojitému informačnímu šumu a k tuzemskému čtenáři se tak dostala informace značně zkreslená.

Podíváme-li se do originálu textu (na který je odkaz v závěru zprávy), zjistíme, že NIH hovoří o limitu 10 mg/l (v citovaném textu vypadla jedna nula). A pokud si to dáme dohromady se zažitou americkou praxí, že koncentraci dusičnanů ve vodě vyjadřují téměř

výhradně jako dusičnanový dusík (N-NO_3), dospějeme po přepočtu na dusičnanový anion k přijatelnější informaci: koncentrace dusičnanů ve vodě pro kojence by neměla být více než 44 mg/l. Což už je hodnota srovnatelná s našimi 50 mg/l. Není tedy potřeba bít na poplach.

Ale abych jen nekritizoval. Doporučení NIH bylo vydáno v souvislosti se společnou zprávou dvou komisí (Committee on Environmental Health, and the Committee on Infectious Diseases), která se zabývala zdravotními riziky studniční vody pro děti. Na základě zprávy byl zpracován užitečný přehledový článek (Drinking Water from Private Wells and Risks to Children), který vyšel v americkém pediatrickém časopise *Pediatrics* (2009;123:e1123-e1137) a je také volně dostupný na webu: <http://www.pediatrics.org/cgi/content/full/123/6/e1123>. V úvodu článku se dočteme, že vodu z vlastní studny využívá v USA asi 15–20 % domácností, což je procentuálně dvojnásobek oproti ČR a v absolutních počtech nějakých 50 milionů osob. Počet exponovaných dětí je tedy opravdu významný a osvěta tohoto druhu jistě potřeba.

František Kožíšek
Státní zdravotní ústav
Šrobárova 48
100 42 Praha 10